

Judikatūras krājums

Lieta C-432/17

Dermod Patrick O'Brien
pret
Ministry of Justice

(*Supreme Court of the United Kingdom* lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Sociālā politika – Direktīva 97/81/EK – *UNICE, CEEP* un EAK noslēgtais pamatnolīgums par nepilna darba laika darbu – 4. klauzula – Nediskriminācijas princips – Nepilna darba laika darba ņēmēji – Vecuma pensija – Pensijas apmēra aprēķināšana – Darba stāža pirms Direktīvas 97/81/EK transponēšanas termiņa beigām ņemšana vērā – Tūlītēja piemērošana tādas situācijas sekām nākotnē, kura radusies iepriekšējā likuma spēkā esamības laikā

Kopsavilkums – Tiesas (pirmā palāta) 2018. gada 7. novembra spriedums

1. *Iestāžu akti – Piemērošana laikā – Procesuālo tiesību normas – Materiālo tiesību normas – Nošķiršana*
2. *Sociālā politika – UNICE, CEEP un EAK noslēgtais pamatnolīgums par nepilna darba laika darbu – Direktīva 97/81 – Piemērojamība nepilnu darba laiku strādājošiem tiesnešiem, kuri saņem atlīdzību, pamatojoties uz honorāru par dienu – Konstatējums 2012. gada 1. marta spriedumā C-393/10 – Minētā sprieduma iedarbības laikā ierobežojumu neesamība – Vecuma pensijas apmēra aprēķināšana, ja tiesību uz pensiju uzkrāšanās notiek gan laikposmos pirms Direktīvas 97/81 transponēšanas termiņa beigām, gan laikposmos pēc tām – Darba stāža pirms minētās direktīvas transponēšanas termiņa beigām ņemšana vērā, veicot minēto aprēķinu*

(*Padomes Direktīva 97/81 ar grozījumiem, kas izdarīti ar Direktīvu 98/23*)

1. Jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru parasti tiek uzskatīts, ka procesuālās tiesību normas ir piemērojamas dienā, kad tās stājas spēkā (spriedums, 2012. gada 11. decembris, Komisija/Spānija, C-610/10, EU:C:2012:781, 45. punkts), atšķirībā no materiālajām tiesību normām, kas parasti tiek interpretētas tādējādi, ka tās uz situācijām, kuras ir izveidojušās pirms šo tiesību stāšanās spēkā, attiecas tikai, ciktāl no to normām, mērķa vai struktūras skaidri izriet, ka tām ir piešķirama šāda iedarbība (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1981. gada 12. novembris, *Meridionale Industria Salumi* u.c., no 212/80 līdz 217/80, EU:C:1981:270, 9. punkts, kā arī 2006. gada 23. februāris, *Molenbergnatie*, C-201/04, EU:C:2006:136, 31. punkts).

Jāpiebilst, ka jauna tiesību norma ir piemērojama, sākot no tā tiesību akta stāšanās spēkā, ar ko tā ir ieviesta, un ka, lai gan tā nav piemērojama juridiskajām situācijām, kuras ir radušās un galīgi izveidojušās pirms minētās spēkā stāšanās, tā nekavējoties ir piemērojama attiecībā uz to sekām nākotnē, kā arī jaunām juridiskajām situācijām. Ievērojot tiesību aktu atpakaļejoša spēka aizlieguma

principu, citādi var būt tikai tad, ja kopā ar jauno tiesību normu tiek izdotas īpašas normas, kurās ir īpaši paredzēti noteikumi tās piemērošanai laikā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 26. marts, Komisija/Moravia Gas Storage, C-596/13 P, EU:C:2015:203, 32. punkts un tajā minētā judikatūra).

(skat. 26. un 27. punktu)

2. Padomes Direktīva 97/81/EK (1997. gada 15. decembris) par *UNICE*, *CEEP* un EAK noslēgto pamatnolīgumu par nepilna darba laika darbu, kurā grozījumi izdarīti ar Padomes Direktīvu 98/23/EK (1998. gada 7. aprīlis), ir jāinterpretē tādējādi, ka tādā gadījumā, kāds aplūkots pamatlietā, darba stāža laikposmi pirms dienas, kad beidzās Direktīvas 97/81, kas grozīta ar Direktīvu 98/23, transponēšanas termiņš, ir jāņem vērā, nosakot tiesības uz vecuma pensiju.

Šajā gadījumā ir jākonstatē, ka Apvienotās Karalistes valdība nevienā brīdī nav lūgusi Tiesai ierobežot 2012. gada 1. marta sprieduma *O'Brien* (C-393/10, EU:C:2012:110) iedarbību laikā. Šāds ierobežojums ir pieļaujams tikai pašā spriedumā, kurā tiek lemts par lūgto interpretāciju (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1990. gada 17. maijs, *Barber*, C-262/88, EU:C:1990:209, 41. punkts).

Otrkārt, attiecībā uz Apvienotās Karalistes valdības argumentu, saskaņā ar kuru esot jānošķir tiesību uz vecuma pensiju iegūšanai nepieciešamā darba stāža aprēķināšana un tiesības uz pensiju, ir jānorāda – apstākļi, ka tiesības uz pensiju galīgi tiek iegūtas atbilstošā darbības laikposma beigās, neļauj secināt, ka darba ņēmēja juridiskā situācija būtu jāuzskata par galīgi izveidojušos. Šajā ziņā ir jākonstatē, ka tikai vēlāk, ņemot vērā attiecīgos darba stāža laikposmus, minētais darba ņēmējs varēs faktiski atsaukties uz šīm tiesībām, lai panāktu vecuma pensijas izmaksu.

Tādējādi tādā situācijā, kāda aplūkota pamatlietā, kurā tiesību uz pensiju uzkrāšanās notiek gan laikposmos pirms Direktīvas 97/81 transponēšanas termiņa beigām, gan laikposmos pēc tām, ir jāuzskata, ka šo tiesību noteikšanu reglamentē šīs direktīvas normas, tostarp attiecībā uz darba stāža laikposmiem pirms tās spēkā stāšanās dienas.

(skat. 34.–36. un 38. punktu un rezolutīvo daļu)